

ke družine, ki je nedavno v starosti 80 let umrl v Petrogradu, je končana žalostna, ki je svoj čas v Rusiji povzročila veliko pozornosti. Leta 1862 je bil takrat 25letni grof Kazimov obsojen na dosmrtno delo v Sibiriji, češ, da je iz ljubosumnosti zahrbtno ustrelil svojega prijatelja kneza Dimitrija Dolgorukega. Kazimov, ki je bil častnik petrograjske garde in posestnik največjega premoženja Rusije, je bil izobčen iz armade in je 50 let živel kot kaznjenev v Sibiriji, v Tomsku, dokler ni pred 5 leti nek petrograjski delavec na smrtni postelji priznal, da je umoril kneza Dolgorukega, da maščuje svojo sestro, katero je knez zapeljal. Grof Kazimov se je vrnil v Petrograd, ni pa hotel zahtevati nazaj svojega družabnega stališča in svojega premoženja, živel je ločen od vseh ljudi kot pravi samotar.

Kdo je izumil vžigalice? V sedanjem času, ko igrajo tudi vžigalice precej važno vlogo že radi tega, ker so se v razmeroma kratkem času tako silno podražile, utegne zanimati, kdo je pravzaprav izumitelj vžigalice, kakoršnje so sedaj splošno v rabi. Leta 1835 je bil obsojen v šestmesečni zapor bavarski kemik F. Kamerer. Predstojnika kaznilnice je zaprosil, da mu dovoli v celici napraviti razne poizkuse s fosforjem, s fosforjevo kislino, z žveplom in z raznimi drugimi kemičnimi tvarinami. Dolegle so bile v rabi vžigalice, ki so bile na koncu prevlečene z žveplom in ako si hotel napraviti ogenj, si moral to vžigalico vtakniti v steklenico, napolnjeno z azbestom, ta poslednji je pa moral biti namočen z žvepleno kislino. Predstojnik kaznilnice je Kamererju dovolil, da je smel delati razne poskuse in posrečilo se mu je izumiti vžigalice, kakoršnje so še sedaj v rabi. Kmalu nato so zgradili po vseh evropskih državah tovarne za izdelovanje vžigalic. Izumitelj vžigalice Kamerer pa je umrl v norišnici leta 1837.

Prorokovanje kmeta Mateja. V hrvatskih listih čitamo: V Srbiji so naši vojaki našli zapiske in spomine na čudnega kmetijskega proroka Mateja iz vasi Kremne pri Užicah. Leta 1868 je napovedal ta kmet Matej javno na trgu v Užicah umor kneza Mihajla. Že drugi dan je dospela vest, da je bil dne 29. maja knez Mihajlo res umorjen. Aretirali so tudi kmeta Mateja, češ, da je moral vedeti za zaroto. Izkazalo pa se je, da je bil popolnoma nedolžen. V preiskavi je kmet Matej pravil tudi druge stvari, ki so jih zapisali v dokaz njegove abnormalnosti. Njegove besede pa so bile vendar toliko zanimive, da so kmeta Mateja poslali pozneje celo v Belgrad, kjer se je z njim razgovarjal sam kralj Milan. „Naslednik kneza Mihajla se bo ovenčal s kraljevsko krono“ — je pripovedoval kmet Matej. Srbija se bo pod njim povečala in ojačila. Toda prvi kralj ne bo imel sreče, umrl bo v najlepši dobi, Imel bo sina jedinca, ki bo še bolj nesrečen. Umrl bo mlad, zelo mlad: ne bo mu še 30 let in zapustil ne bo nobenega potomca. (Kralj Aleksander.) Z njim umrje njegov rod. Obrenovičev ne bo več. V Srbiji bo zavlada drugi rod. (Karagjorgjevič.) Pa tudi ta ne bo vladal dolgo. Pridejo hudi notranji boji, pride strašna vojna in tuja sila bo zavlada v Srbiji. Nastali bodo strašni in nesrečni časi. Ljudje bodo prihajali h grobovom svojih prednikov in solznih oči bodo vzdihovali: „Odpri se grobovi, da tudi mi živi ležemo v vas! Blagor vam, ki ste umrli, da vam ni treba gledati muke in trpljenja našega.“ Toda po tem strašnem času se vrne mirno in srečno življenje, tako zadovoljno, da bodo ljudje pred grobovi svojih prednikov govorili: „Stanite, mrtvi, da živimo!“ — Ta čudni prorok kmet Matej je prorokoval leta 1868 celo telefon! Pravil je: „Kralj se bo posvetoval iz Belgrada s svojimi svetovalci v Negotinu, Nišu, Pirotu in Užicah.“ Vprašali so ga, ali misli, da telegrafno? — Kmet Matej je odgovoril: „Ne. Razgovarjal se bo z njimi tako, kakor jaz govorim z vami.“ To njegovo prorokovanje so zapisali kot posebno jasen dokaz duševne zmedenosti.

Dopisi.

Maribor. Mesto je zopet dobilo precej krompirja. Karte za krompir se delijo od danes (četrtke) naprej v uradu za krusne karte v Elizabetni cesti št. 14. Prinesiti se mora družinski nakupovalni list.

Maribor. Pri prihodnjem razdeljevanju krušnih kart za mestno prebivalstvo in sicer v soboto, dne 14. aprila, bo treba oddati hišni seznam II. Veliko teh seznamov se še nahaja v uradni sobi za oddajo krušnih kart. Kdor želi dobiti polo za dobavo mesa po znižani ceni, naj si pride po hišni seznam II, da dobi polo za dobavo mesa po znižani ceni.

Slivnica pri Mariboru. Bralno društvo priredi na Belo nedeljo, dne 15. aprila, popoldne po večernih igri „Ljudmila“ in „Krečmar pri zvitem regu.“ Čisti dobiček je v prid goriškim beguncem. K obilni udeležbi vabi odbor.

Št. Ilij v Slov. goricah. Na Belo nedeljo po večernicah bo imelo naše Bralno društvo občni zbor združen s poučnim govorom, igro »Dve materi« s petjem. Dobiček prireditve je namenjen za vojne pohabljenca. Vabimo sosede in domačine. — Naša zupnija je poslala po potresu poškodovanim Brežičanom lep znesek 283 K; 181 K se je nabralo v cerkvi, 102 K pa je darovalo naše Bralno društvo.

Marija Snežna na Velki. V nedeljo, dne 18.

marca, smo spremili k zadnjemu počitku posestnico Marijo Križan, staro 57 let. Umrla je po tridnevni mučni bolezni, sprevidena s sv. zakramenti. Bila je vrla slovenska in katoliška gospodinja in mati. Zelo je ljubila tudi „Slovenskega Gospodarja.“ Zapustila je žalujočega moža in štiri otroke. Sin se nahaja na italijanskem bojišču, prišel je tudi na dopust, ali prepozno. Sveti blagi pokojici večna luč!

Sv. Andraž v Slov. gor. Tukajšnje Katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi na Belo nedeljo, dne 15. aprila, popoldne po večernicah, v Soli gledališki predstavi. Vse domačine in sosede prav prijazno vabimo. Ker je čisti dobiček namenjen za potresu hudo prizadete prebivalce v Brežicah in okolici, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Vuzenica. Na velikonočno nedeljo smo pokopali Janeza Langbauer iz St. Vida. Zvesto in skrbno je opravljal službo mežnarja pri vuzeniški podružnici Matere božje na Kamnu nad 20 let. Naj mu Marija poplača njegov trud! — Na drugo nedeljo po Veliki noči, dne 22. aprila, je pri imenovani podružnici, ki je priljubljena božja pot, zopet sv. opravilo. Častilci Marijini, pridite v obilnem številu k Materi po tolažbo!

Celje. Višji davčni upravitelj g. Josip Kuss, stotnik pri tukajšnjem domobranskem dopolnilnem poveljstvu, je odlikovan za izvrstno delovanje v vojni službi s cesarsko pohvalo „Signum laudis.“

Podgrad v Istri. Veliko Slovencev-Stajercev je že odlikovanih, posebno tudi „Prlekov.“ Tukaj je bil odlikovan naš zavedni rojak iz gornjeradganskega okraja, g. Frančišek Golob, c. kr. voditelj tukajšnje orožniške postaje, s srebrnim zaslužnim križcem s krono, ker v tem kraju neumorno deluje v korist javnega reda. Torej zopet en „Prlek“ več.

„Slovenski Gospodar“ se lahko vsak dan naroči. Naročnina za celo leto 6 K, za pol leta 3 K in za četrta leta 1 K 50 v. Za vojake za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrta leta 1 K.

Novo šmarncice za l. 1917 pod imenom „Kraljica vic“ so ravno kar dotiskane v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Spisal jih je vlč. g. Pankracij Gregor, župnik pri Sv. Venčesu. Isti pisatelj je bil spisal šmarncice „Novi majnik“ za leto 1915, ki so bile tako zanimive, da so bile popolnoma razprodane v enem tednu in jih na stotine naročnikov niti več dobiti ni moglo. Letos se nam opisuje v šmarncih Marija kot Kraljica vic, ki kot dobra mati obrača vso svojo pozornost na trpeče duše v vicah. Res ni primernejšega predmeta za letošnji majnik, kot je Marija, Kraljica in Pomočnica vernih duš v vicah. Ni je skoraj hiše, ki bi ne objokovala smrti enega ali drugega svojih domačih, ki so žrtvovali v tej grozni vojski svoje življenje za stiskano domovino. Za svojega cesarja pretil je svojo kri ali dobri oče, ali pošteti sin, ali pa zvest prijatelj. Preselili so se v večnost. Domači žalujejo za njimi, dobri otroci objokujejo smrt dragega očeta, zveste žene tarnajo za svojimi možji, blage sestre prelivajo bridke solze za svojimi brati. Pa to žalovanje ne zadostuje. Ako smo padle junake res ljubili iz srca, potem jih ne smemo pozabiti, ko so se ločili od nas in se mogoče trpijo časne kazni v vicah. Hiteti jim moramo na pomoč s svojimi molitvami in dobrimi deli, priporočati jih moramo Mariji, Kraljici vic, da jim pride na pomoč in jih reši iz trpljenja v vicah ter preseli njihove duše v nebeško slavo. In letošnje šmarncice nam živo opisujejo vice in trpljenje v vicah ter Marijo, kot ljubezljivo mater in rešiteljico uvičanih duš! Zato so te šmarncice za krvavi vojni čas več kakor primerne in jih vsled tega vlč. gg. dušnim pastirjem in pobožnim vernikom toplo priporočamo. Ob koncu premišljevanj je še kratek dodatek, ki obsega eno sv. mašo za rajne, litanije za verne duše in razne druge molitve za rajne. Knjiga se naroča v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane pa trdo vezana z rdečo obrezo kljub grozni draginji s poštnino vred samo K 2.60. V zlati obrezi se knjiga ne dobi.

Božičniški številk.

Trst, dne 4. aprila 1917. 77 71 80 51 64
Dunaj, dne 7. aprila 1917. 6 2 64 80 81

U VII 85/17-4

V imenu Njegovega Valičanstva cesarja!

C. kr. okrajno sodišče v Mariboru, odd. VII, je vsled obtožbe upravitelja državnega pravdnštva proti Ivanu Scherbinek, zaradi prestopka draženja v navzočnosti upravitelja državnega pravdnštva c. kr. avskultanta Alojzija Debeljaka kot javnega obtožitelja in obtoženke Ivane Scherbinek po današnji opravljeni glavni raspravi na predlog javnega obtožitelja, naj se obtoženka obsodi, razsodilo: Obtoženka Ivana Scherbinek, rojena 14. aprila 1874, v Vrtičah, kat., samska posestniška hči v Vrtičah št. 12, dozdaj nezakaznovana, je kriva, da je dne 28. novembra 1916 v Vrtičah od Franca Stelceja za kg namiznih jabelk zahtevala 1 K 04 v, torej izrabljaje po vojnem stanju povzročene izredne razmere zahtevala za neobhodno potrebščino odvidno pretirano ceno. S tem je zakrivila prestopok po §: 18 ces. n. redbe z dne 21. 8. 1916, št. 261 d. z., ter se obsodi po navedenem postavnem določilu z uporabo §: 266 k. z. na 300 kron denarne globe, v slučaju neizterljivosti na 14 dni zapora in v smislu §: 259 k. p. r. na povrnitev stroškov k. p.

Ob enem se v smislu §: 28 navedene ces. n. redbe odredi, da se ta sodba enkrat objavi v „Slovenskem Gospodarju“ in v „Marburger-Zeitung“ na stroške obtoženke ter javno najbije v občini Vrtiče.

V Mariboru, dne 7. februarja 1917.

Boža B. Dr. Oswatitsch l. r. 312

Listnica uredništva.

Šeligo Lir 26, 10 Komp.: Pritožite se na dva braja. Ene pri obtožbi pošljite na: K. u. k. Militärkommando, Gradec, drugo na: C. kr. namestnik grof Clary, Gradec. — Zakot: Pišite nam, kdaj in kateri uradnik vam je povedal, da si naj greste moko k Begu iskat. Bomo zadevo izročili poslancem. V mlinih vam lahko odzamejo samo, ako ste več zapeljali v mlin, kakor vam je dovoljeno na mlinški karti. Če se vam dela krivica, se pritožite v Brežice na glavarstvo in če ste tam odbiti v Gradec na namestništvo. Mesto ne sme nič rekvirirati, ampak samo glavarstvo. — St. Andraž pri Velenju: Tak, se kajpada ne sme delati. Pritožite se na glavarstvo v Slov. Gradec.

Listnica upravnštva.

Ob sklepu uredništva smo dobili še celo vrsto inšeratov, zahval itd., katere pa pri najboljši volji tokrat ne moremo spraviti v list. Zadnji čas za sp. ejem inšeratov je v torek popoldne.

Mala naznanila.

Zakonski par išč. primerne službe. Ponudbe na g. Ješovnik, Uter Vogau, p. Straza 301

Išč. m. malo sebo ali malo hišo, zraven malo njive za v najem. Pisma na Ješovnik, Uter Vogau, p. Straza. 302

Spretna trg. stroka prodajalka, z moža slovenskega in nemškega jezika, ima lep rokopi, večja špecerijske, manufakturne in železnarske stroke, želi svojo službo spremeniti, gre tudi z veseljem na deželo. Depisi se prosijo pod „Prodajalka št. 817“ na upravnštvo Slov. Gospodarja.

Kupim

kislo zelje

vinski kamen

šebelni vosak

vsako množico po najvišji cen. Ako ima kdo večjo kvantiteto za oddati, prosim poročila, pridem tudi na dom blago prevzet. Se priporočam spoštovanjem: Jos. Serac, trg., Maribor, Tegethoffova ul. 57. 91

Proda se posestvo, ki obstoji iz lepoga zidanega poslopja, obokane hleve, blizu železnice in cerkve, v prav lepi legi, lep sadonik, blizu stanovanja je več ajiv, ki so obsejane z žitom, lepa hosta blizu stanovanja in tudi lepi travniki. Redi se lahko par konj in štiri glave goveje živine. Posestvo leži tik železniške postaje Spod. Laze, pošta Sv. Duh — Loče pri Poljanah. Več se izve pri g. Martinu Znidar v Sp. Lazah. 294

Izborna stara dalmatinska vina

pošilja v vse pokrajine trvdka:

F. CVITANIĆ, vdova, Maribor v sodih in steklenicah (v za-bojčkih). Samo najboljša b'ago. Za pristnost in izvoz vina se v vsakem oziru popolnoma jamči. Ta vina so posebno priporočljiva za bolnike, slabokrvne in prebolele ter so od zdravnikov priporočana. Velika zaloga belega, rdečega in črnega vina. Cenj. odjemalci se opozarjamo, da po možnosti opošljejo lastno posodo in da si narečijo vino, dokler je še kaj zaloge. Vino namreč dobiva vsak dan višjo ceno.

Posebno se priporoča trvdka cenj. obhatva v Mariboru in okolici. V steklenicah se oddaja vino po 1 l in 1 1/2 l.

F. CVITANIĆ, vdova, Maribor, Šolska ulica št. 5. 315

Dobava umetnih gnojil.

Zveza gospodarskih zadrug za Stajersko, Gradec, Bismarckplatz št. 3. je sedaj v stanu svojim članom v najkrajšem času, dokler bo kaj zaloge oddajati iz svojih skladišč v Eggenbergu pri Gradcu in v Ljubnem umetnih gnojil od 100 kg naprej:

- 1. fosforna gnojila:** Tomaževa žindra, kostna moka in mogoče tudi koščena moka s superfosfatom.
- 2. dušičnata gnojila:** moka iz rogovja, žveplenokisli amonijak.
- 3. kaljiva gnojila:** kajnil.

Zveza poziva vse člane, naj takoj naročijo potrebne umetne gnojil in sicer čim prej potom svoje kmetijske podružnice, posojilnico ali kmetijsko za-drugo katere zbirajo naročila in jih pošiljajo Zvezi v Gradec. 313